

DOMOVINA

Upravništvo »Domovine« v Ljubljani — Knafljeva ulica 6
Uredništvo »Domovine« — Knafljeva ulica številka 5/II.
telefon 3122 do 3128

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 din, polletno 18 din, celoletno 36 din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 din, polletno 24 din, celoletno 48 din. Amerika letno 1 dolar. Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani št. 10.711.

Vodnikove knjige so izšle

Kakor so nas obvestili iz pisarne Vodnikove družbe, so se začele knjige te naše priljubljene književne matice oddajati članom in razpošiljati poverjenikom v vsa mesta, trge in vasi naše domovine.

Najprej dobe po štiri knjige letošnje redne izdaje ustanovniki in Američani z ostalimi inozemci, nato Ljubljana in ljubljanska okolica, dalje vsi kraji v bivši ljubljanski oblasti (ki so bili lani drugi), takoj nato mariborska oblast. Vse to bo šlo kakor vsa leta doslej naglo od rok. Poverjeniki, ki so ob pravem času javili število svojih članov in poslali nabrani denar, in neposredni naročniki bodo prejeli svoje izvode najkasneje do konca novembra. Ko bo to razpošiljanje končano, pridejo na vrsto zamudniki, ki jih, žal, nobeno leto ne primanjkuje. Ker se do zadnjega ne morejo odločiti, da bi se prijavili svojemu poverjeniku in mu za štiri lepe, zanimive knjige plačali dvajset dinarjev, čeprav jih mnogo od teh že vsa leta naroča Vodnikove knjige, se bo nekaterim tudi letos utegnulo zgoditi, če bodo spet le predolgo odlašali, da bodo naposled ostali brez Vodnikove pratike za leto 1939. Pratike, ki po svojem značaju ob letu izgubi praktično veljavo, četudi njena vsebina še ne zastara, tiska namreč Vodnikova družba vedno več sto izvodov manj, da ji morda ne obleži skoro brez vrednosti v zalogi kot potiskan papir.

Pozivamo torej ponovno vse neodločne omahljivce, ki še niso stopili v vrste letošnjih Vodnikovcev, naj to nemudoma store in na pravkar izišle Vodnikove knjige opozore tudi svoje znance.

Knjižni dar Vodnikove družbe obsega tudi letos štiri knjige.

1. Prva je Vodnikova pratika za leto 1939., ki jo je uredil dr. Pavel Karlin. Ta vsako-

letna slovenska ljudska čitanka je to pot delno posvečena 20letnici Jugoslavije. Prinaša mnogo poučnih člankov uglednih piscev, več pripovednih in veselih črtic, zanimiv drobiž in čez sto slik.

2. Dr. Iva Sorlija povest »Večne vezi« opisuje križev pot tržaškega begunca-zdravnika in dramo v njegovem zakonu. Povest je izredno živahno pisana.

3. Lojzeta Zupanca povest »Tretji rod« je živa kronika povojnega rodu iz naših obmejnih kočevskih krajev, zgodba premožne kmečke hiše, ki propada ob nenaravni vzgoji staršev in sodobni razravanosti mladega rodu.

4. Profesorja Janka Orožna knjiga o Karadjordjevičih, podaja zgodovino naše narodne vladarske hiše in ob njej posamezne dogodke iz politične gradnje Jugoslavije, katere dvajsetletnici je posvečeno to delo.

Kakor vidite, so tudi letošnje Vodnikove knjige skrbno izbrane in vse pozornosti vredne. Zato ni dvoma, da bodo v nešteto slovenskih domov prinesle mnogo lepih ur iskrene zabave in klenega pouka.

Kdor še nisi član Vodnikove družbe, ne odlašaj torej, da ne bo prepozno! Naklada bo hitro pošla, knjig pa nikakor ne bo mogoče ponatisniti. Oglasi se torej brž pri svojem poverjeniku ali pa naroči Vodnikove knjige kot neposredni član v pisarni Vodnikove družbe, Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

Vsi, ki ljubijo slovensko knjigo in pazno zasledujejo njen razvoj, vsi, ki si hočejo po trdem poklicnem delu z lepim štivom krajšati svoje proste ure, vsi, ki si žele lepega slovtva, pa nimajo sredstev za druge razkošne izdaje, vsi, ki bi se radi poučili o tem in onem sodobnem vprašanju, so v taboru napredne književne matice Vodnikove družbe!

biva okrog 3.000 naših ljudi. V Nemčiji se ceni število Slovencev na blizu 50.000, največ v industrijskih predelih Porenja in Vestfalije ter v Zelli ob severni švicarski meji. Izmed ostalih evropskih držav imajo precej Slovencev še Španija, Češkoslovaška, Poljska, Rumunija in Bolgarija. Razen Slovencev v Jugoslaviji in manjšin na Koroškem in Primorskem živi torej po Evropi raztresenih še okrog 110.000 Slovencev.

V državah Severne Amerike živi čez 250.000 Slovencev. Prav posebno mnogo jih imata državi Ohio s središčem v mestu Clevelandu in Pensilvanija. V Kanadi je okrog 20.000 Slovencev, v Južni Ameriki, predvsem v Argentini, nekako 40.000, v vsej Ameriki torej okrog 310.000. V Avstraliji se ceni njih število na 700, v Aziji na 1.200, v Afriki na 8.000 (predvsem v Egiptu). Izven Evrope bi torej živelo okrog 320.000 Slovencev. Število vseh Slovencev torej znaša nekako 1.900.000 duš.

Ni menda naroda na svetu, ki bi mu bila glede razkovanosti in raztresenosti po svetu naklonjena taka usoda kakor prav nam. Eno svojih najlepših pesnitev je naš največji sodobni pesnik Oton Zupančič posvetil prav tej »razprostranjenosti« Slovencev po svetu. Vsako leto ob koncu novembra se spominjamo svojih bratov na tujem. Letos bo našim izseljencem posvečen kar ves teden, in sicer od 27. novembra do 3. decembra. Dnevnik bodo obravnavali zadeve naših bratov in sester v daljni tujini. Vršila se bodo razna predavanja, po radiu bomo izvedeli marsikatero zanimivo novico o naših ljudeh na tujem. Tako naj bi se v prav sleherni slovenski hiši zbudilo zanimanje za naše ljudi na tujem. Poleg izseljenskih uradov, ki jih vzdržuje država, smo se dolžni prav vsi brigati za usodo naših bratov v tujini, prav tako, kakor mora deblo dovajati sok svojim razprostranjenim vejam, če hoče da bodo pomladi ozelenele in jeseni rodile. Med narodnimi ustanovami, ki se goreče briga za brate onkraj morja in za izseljence, je Družba sv. Cirila in Metoda. Imamo jo že nad petdeset let. Zbrala in izdala je že ogromno vsoto 70.000.000 dinarjev današnje vrednosti za povzdigo in ohranitev slovenskega šolstva v ogroženih krajih in tudi za podporo bratom v tujini. Vsak zaveden Slovenec bi moral biti član Družbe sv. Cirila in Metoda. Kdor se hoče prepričati o njenem delu in o njenih namelih, naj piše po njen koledar, pa bo v njem razbral marsikatero zanimivo o današnjem stanju slovenskega rodu.

Preštejmo Slovence po svetu

Vsi se zavedamo, da smo Slovenci ena izmed najmanjših narodnih enot na svetu, vendar pa se trudimo, da v prosvetnem pogledu ne bi zaostajali za drugimi kulturnimi narodi. Dandanes, ko zlasti na zgledu obsekane Češkoslovaške vidimo kako skrbno vsak narod v Evropi prešteva svoje vrste, ne bo odveč, če se tudi mi ozremo po domovini in daleč naokrog po svetu, da vidimo, kje in kako žive ljudje naše krvi. O tem nas zlasti poučijo kratke navedbe profesorja dr. Svetozarja Ilešiča, ki nam jih navaja v pravkar izišlem koledarju Družbe sv. Cirila in Metoda za leto 1939.

Danes je bolj ko kdaj potrebno, da ima vsak od nas vedno v spominu število vseh Slovencev, ki so tako žalostno razkosani in raztreseni po svetu. Razen nas Slovencev, ki živimo svobodno v Jugoslaviji, imamo v Evropi predvsem še naši narodni manjšini: v Italiji in v Nemčiji (na ozemlju bivše Avstrije), od tega v Italiji okrog 425.000 in v bivši Avstriji (na Koroškem in Gornjem Štajerskem) okoli 90.000. Okrog 6.000 Slovencev imamo še ob Rabi na Madžarskem in 2.000 na ostalem Madžarskem. Vse to je naše živo narodno telo. Razen tega imamo še povsod po Evropi raztresene Slovence, zlasti po večjih mestih, posebno mnogo pa je naših izseljencev v Franciji, Nemčiji, Belgiji in

Nizozemski, ki ji pravimo tudi Holandska. V Franciji živi okrog 40.000 slovenskih izseljencev, in to predvsem v industrijskih področjih na severu (okrožji Nord in Pas de Calais) in na severovzhodu (v Loreni). V južnovzhodni Belgiji v pokrajini Limburgu (kraji Eysden in Waterschee) je zdaj okrog 6.000 Slovencev, pretežno rudarjev. Na skrajnem jugu Nizozemske (Heerlen) pa pre-

Opozicijske kandidature v Sloveniji

V okviru volilnega dogovora med Jugoslovensko nacionalno stranko, Kmečko demokratsko koalicijo, beograjsko združeno opozicijo in socialistično skupino, ki jo predstavlja dr. Topalovič, je bil med Jugoslovensko nacionalno stranko in socialisti za Slovenijo sklenjen tesnejši sporazum, po katerem sta si obe politični skupini čuvajoč popolno samostojnost svojih programov razde-

lili kandidature ter se dogovorili, da se bosta medsebojno podpirali.

Na drugi strani so ostale skupine opozicijskega bloka, tako zvane kmečkodelavsko gibanje in disidenti bivše Slovenske ljudske stranke sklenile podobno sodelovanje.

Tudi pristaši Ljotičevega zbora so za vse sreze dravske banovine postavili svoje kandidate.

stični stranki, vdani Hitlerju kot političnemu vodji se hočemo dobro zavedati, da smo duhovno in kulturno člen velike družine južnoslovanskih ljudstev in vejica na deblu mater-

nega naroda. Hočemo biti zelena vejica, ki bo v vsako novo vigred in poletje cvetela in nosila svoj sad. To bodi vodilo naše kulturne in gospodarske samopomoči.

Sezonski delavci iz Nemčije so se vrnili

Kakor poročajo iz Maribora, se bo proti koncu novembra vrnilo iz Nemčije okrog 9000 naših poljskih delavcev, ki so bili pomladi zaposleni na nemških posestvih. Vseh teh 9000 delavcev se bo vrnilo domov preko Maribora s posebnimi vlaki, ki se bodo odpeljali iz Berlina in Münchena.

Letos je šlo na delo v Nemčijo največ delavcev z naše severne meje, zlasti iz Prekmurja. Pri tej priliki se je znova pokazalo, da je pri nas stalno dovolj poljskih delovnih moči na razpolago, čeprav se čisto piše, da na vasi ni več dovolj delavcev. Morda jih res primanjkuje tistim posestnikom, ki nudijo delavcem preslabo plačo in preslabo hrano. Primer z Nemčijo je dokazal, da je pri nas na tisoče poljskih delavcev, ki so pripravljani sprejeti vsak čas sleherno delo, če se jim le nudi prilika, da lahko zaslužijo nekaj več kakor oni 100 do 120 din na mesec, kolikor se tem delavcem navadno pri nas plačuje. Naše borze dela so imele pomladi obilo dela, preden so prepričale vse te delavce, da vsi ne bodo mogli v Nemčijo. Za delo v Nemčiji so se namreč iz nekaterih vasi prijemale kar vse delovne moči. Upanje, da bodo zaslužili do 500 din mesečno jih je mamilo

Drugo je vprašanje, ali so se delavcem, ki so šli na delo v Nemčijo, izpolnile nade. Pred vsem moramo ugotoviti, da so zdajšnje razmere v Nemčiji, za doseženega delavca slabše, kakor so bile prej. Poljski delavci iz severnih krajev Slovenije, zlasti iz Prekmurja, so že prejšnja leta hodili na delo v Nemčijo, in sicer vse do leta 1932, ko je vlada v Nemčiji glede na ogromno tedanjajo nezaposlenost nemškega industrijskega delavstva opustila najemanje poljskih delavcev v tujini, češ da se morajo na nemških posestvih zaposliti prvenstveno domači nezaposleni delavci. Šele leta 1937, ko je začelo v Nemčiji primanjkovati delavstva zaradi velike tamkajšnje in-

dustrijske delavnosti, so znova najeli delno pri nas, delno v Poljski, Češkoslovaški in Italiji okrog 100.000 poljskih delavcev. Vsi naši poljski delavci, ki so že do leta 1932 delali v Nemčiji, priznavajo, da je bila takrat hrana boljše in delovni čas krajši. V Nemčiji danes ne poznajo več osemurnega delovnika, vse dela s podvojeno silo. Zaradi tega so tudi naši poljski delavci morali delati mnogo več kakor prej, a hrana je bila manj izdatna. Zaslužek pa tudi ni bil povsod in za vse skupine delavcev enak. Za one delavce, ki so šli na delo posamezno na male kmetije, je bil zaslužek znatno manjši kakor za one, ki so šli v večjih skupinah na večja posestva, kjer se goji pretežno sladkorna pesa. Delavec na manjših kmetijah dobi 34 mark mesečno (delavci izpod 20 let še manj), delavci na večjih posestvih pa od 45 do 60 mark. Poleg hrane in stanovanja seveda. Toda hrana ni zadostna, zato morajo delavci čisto dokupiti hrano sami za svoj denar. Tudi se vsem delavcem odtrga po tri marke mesečno za socialne davke. Težave so nadalje s pošiljanjem denarja domov.

Posameznik torej ni mnogo zaslužil, skupno pa predstavlja zaslužek naših ljudi vendar precejšen znesek. Računati moramo, da je vsakemu posamezniku uspelo vendarle pri-

hraniti po 400 din mesečno, kar znaša pri devetmesečnem delu okrog 4000 din za vsakega, pri vseh 9000 delavcih pa skupno čedno vsoto 36 milijonov dinarjev. Večji del tega zneska pride v Prekmurje in v novosadsko okolico, ker je večina teh delavcev prav iz teh krajev doma.

Naši ljudje morajo v tujino, da se lahko preživljajo. Navezani so predvsem na Nemčijo in pa na Francijo. V Francijo so hodili in še hodijo zlasti Prekmurci. Toda Francija sama ne more porabiti vseh naših razpoložljivih delovnih moči. Nekoliko več jih bo morda mogoče počasi zaposliti v državi, a pri nas je zaslužek za poljskega delavca še mnogo manjši kakor v Nemčiji. Pri vsem tem pa bo ostalo še vedno mnogo naših delavcev nezaposlenih.

V Sloveniji imamo okrog 80.000 kmečkih edinic, tako zvanih kočarjev, viničarjev in podobnih, ki se ne morejo preživljati iz svojega. Če uvažujemo, da šteje naša banovina komaj dober milijon prebivalcev in če vzamemo, da šteje vsaka taka družinska edinica samo po štiri člane, vidimo iz teh površnih podatkov, da živi ena četrtnina našega kmečkega prebivalstva v zelo siromašnih razmerah. K temu je treba še dodati, da živi večji del tega kmečkega ljudstva prav v severnem delu Slovenije.

To dejstvo nam kliče, da je pri nas treba pobijati nezaposlenost zlasti na vasi. Pri takih razmerah je razumljivo, da smo Slovenci še zmerom narod izseljencev. Sodimo pa, da bi se dalo dobiti delo za nezaposlene slovenske delovne moči drugod v državi, saj smo še mlada, nedograjena država, ki kar kliče po trezni pobudi. Pač tudi v našo splošno korist bi bilo, če bi se te sile porabile doma in pošteno plačevale.

Mladina JNS je slavila 20 letnico Jugoslavije

Omladina Jugoslovenske nacionalne stranke iz Ljubljane in okolice je v nedeljo na lep način slavila razmah svoje organizacije in hkratu proslavila 20letnico Jugoslavije. V Kazini sta se dopoldne vršila občna zbor sreskih mladinskih organizacij za Ljubljano in okolico. Prva je zborovala v dvorani, druga v spodnjih prostorih. Poročila so pričala o lepem napredku in prav posebej še o idealizmu vse včlanjene mladine. Za predsednika

ljubljske sreske organizacije je bil izvoljen g. Franjo Juvan, na čelu sreske organizacije za okolico pa ostane dosedanji predsednik g. Jakopič.

Takoj po obeh občnih zborih so se omladinci zbrali v veliki dvorani Kazina. Pridružili so se jim številni ljubljanski meščani in okoličani, da je bila dvorana polno zasedena. Kraljeva podoba je bila okrašena z državnimi trobojkami. Slavnostno zborova-

»No zaradi mene!«

»Denar je denar, Gozdnik! Moj denar je dober. Daj na glasovanje mojo ponudbo. Pet sto dinarjev sem ponudil. Več nimam, drugače bi že več dal. Toda pet sto dinarjev imam. Tamle v omari so. Če hočeš, jih lahko vzameš kar s seboj!«

Peter je hotel zlesti iz postelje. Toda župan se je posmehal in ga potisnil nazaj. »Zdaj miruj in pusti svoj denar v omari, kjer je!«

»Gozdnik, poglej me! Če denar ni dovolj, pogledj mene!« Peter je z drhtečo roko odprl srajco na prsni. »Ali moje bolečine in moja kri nič ne odležajo? Saj so rekli, da je kri več vredna kakor denar.«

»No, da.« Župan se ni več smehljajal. Pogled na mučenika ga je le nekoliko pretresel. »Saj si dober fant! Zdaj pa se pomiri! Če ne bodo drugi preveč odpirali kljunov, se bo dalo morda kaj urediti. Jaz bi to že zaradi dekleta rad storil. Toda, — no, kakor pojde. Župan je povsod zadnji. Če pa si bodo dali ljudje kaj dopovedati, bo Kajžarica ostala v svoji bajti. In pozdravljen bodi zdaj!«

To je bila seveda kaj plehka tolažba, toda Peter je le nekoliko laže dihjal. Spomnil se je pogovora, ki ga je imel ponoči s svojim bogom. In kakor bi mu bilo hotelo dati nebo odgovor, so prav tedaj zazvonili vsi trije zvonovi. S svetlim jutrnim soncem so plaval jasni glasovi skozi odprto okno v sobico, ki je bila vsa polna ubranega zvonjenja in luči. Peter je vse to sprejel kot božji obet. Njegove utrujene oči so se spet posvetile, ko se je prekrižal.

Tudi Gozdnik je zunaj slišal zvonjenje. In mislil si je: »Ali je že četrt na devet?« Pogledal je na uro. »Seveda, spet zvone pet

minut pregodaj.« Ko je prišel v vežo, je zagledal Janeza, ki je v prazni obleki prihajal po stopnicah. Smeje se ga je prijel za rokav, odprl vrata v izbo in rekel: »Tako, zdaj pa sklenite mir!«

»Glej, glej!« je zajecjal Janez v prvem veselju. Toda njegovo veselje je bilo čudno podobno strahu.

V kotu na klopi je sedela Jeznikova Julka, ki se je vsa kopala v soncu. Bila je kakor ožvljena omara za barve: čez hrbet je imela pisano ruto, na klobučku šopek rdečih geranij, ki cveto v zimskem času po sobah, in potem še svilen predpasnik, ki se je svetlil kakor zdaj sinje kakor nebo, zdaj rdeče kakor ogenj. Po vratu in po prsni je imela vse polno srebra in zlata. In v sencu klobučkovega okrajka ji je cvetel obraz, ves rožnat od zadrege. Sramežljiv nasmeh se ji je poigraval okoli ustnic, ki so bile kakor češnjevce, — mizica, ki je bila pogrnjena za zaljubljenca.

Toda Janez je stal pri vratih kakor kup nesreče. »Ti si prišla?«

Prikimala je. »Saj nisem danes prvič tu!«

»Tako? Saj res, oče mi je že nekaj rekel.«

Julka je molčala. Glavo je nagnila postrani in se smehljala. Tedaj se je Janezovemu vznemirjenju pridružilo še nekaj novega. Ta smeh! Ni ga še poznal. Še zmerom je molčala, kakor bi bila čakala. Ker pa se ni nič zgodilo, je zategnila ustnice kakor razvajen otrok. »No, Janez!« Potem je resno dodala: »Nekdo mora pač odnehati. Zdaj sem jaz!« Vstala je in se mu približala.

On pa se je začel ozirati po izbi kakor človek, ki nekaj pogrša. »Kje imaš pa mater?«

V Julkinih krotkih očeh se je zablistala

trenutna jeza. »Ali ti jaz sama nisem dovolj?«

»Nisem vaju tega, da bi bila kdaj sama.«

»Ker sem zaradi tebe materi ušla!« Spet je je bila sama krotost. In ko mu je pomolila roke, je v zadregi zajecjal: »Videla sem, da nisem imela prav. Prosim te, da mi ne zameriš. Saj nisi več hud name? Ali si mar še?« Obotavljaje se, je segel Janez po njenih rokah. Potem se mu je nasmejala:

»Saj se zdaj ne bova več prepirala?«

»Ne, ne bova se.«

»Ljubi moj!« Hotela mu je položiti roke okoli vratu.

Tedaj pa je Janez vzel klobuk z droga pri peči. »Zdaj se morava obrniti, da ne zamudiva blagoslova. Zvonili so že.«

Ta nenadejan konec sprave slovesnosti menda Julke ni preveč zadel. Še zmerom ga je mirno in smeje se gledala.

Potisnil si je klobuk na glavo. Ko je že držal roko na kljuki, jo je postrani pogledal. »Nekaj mi pa moraš še povedati.«

»Kaj pa?« Veselo ga je gledala. »Danes lahko od mene vse zahtevaš.«

»Ali je bil vaš Miha res pri tistem pobalinstvu, ki so ga fantje napravili v župnišču?«

Julka ni niti zardela in se ni prestrašila. Pogumno je prenesla njegov ostr, zvedavi pogled. »Ali je bil, ali ne, tega ne vem. Pripisal bi mu človek že kaj takšnega. Če je res, da so okna razbili ob eni zjutraj, je pa nedolžen.«

»Tako?«

»Tako sem bila v skrbeh, da tisto noč od nedelje nisem mogla spati. Zato sem ga prav dobro slišala, ko se je vrnil domov. Saj veš, da spim pri materi v čimnati.« Zavzdihnila

Nemški listi z največjo pozornostjo zasledujejo

Madžarsko in poljsko gonjo proti Českoslovaški zaradi Karpatske Ukrajine

Kakor se zdej službeno naziva Podkarpatska Rusija. Madžarski in poljski listi se vedno ne priznavajo dunajske razsodbe in terjajo razdelitev Karpatske Ukrajine med Madžarsko in Poljsko, da bi na ta način dobili skupno mejo. Iz Berlina so bila na Budimpešto in Varšavo že ponovno naslovljena resna svavila, s pričombo, da smatra Nemčija dunajsko razsodbo za končno veljavno in da se bo uprla vsaki akciji, ki bi šla za tem, da se dunajska razsodba razveljavi in doseže drugačna ureditev mej v Srednji Evropi. S terorističnimi akcijami skušajo zdaj Madžari in Poljaki ustvariti videz, kako da vlada v Karpatski Ukrajini nered. Zadnje dni je prišlo na poljski in madžarski mejni do krvavih spopadov s teroristi.

Na drugi strani pa skušajo Madžari in Poljaki prepričati inozemstvo, da so Karpatski Ukrajinci nezadovoljni.

s sedanjo ureditvijo ter da zahtevajo ljudsko glasovanje. Pri tem nastopa zlasti bivši podkarpatski minister Fenčik, ki je pobegnil v Budimpešto, ko so iztrgali da je izdajalski plačanec. Fenčik v svojih govorih zahteva priključitev Karpatske Ukrajine Madžarski.

Po berlinskih vesteh so Madžari in Poljaki zadnje dni zbrali na meji Karpatske Ukrajine že nad 100 tisoč mož redne vojske,

ki čaka na povelje, da vkoraka v Karpatsko Ukrajino in postavi tako svet pred izvršeno dejstvo. Po berlinski sodbi bi se utegnilo to zgoditi že v kratkem, kaj se boje, da se ne bo sicer Češke vojska prej toliko opomogla, da se bo lahko uspešno postavila na robu. Zadnje dni je prišlo že do resnih med českoslovaško in madžarsko stražo, ki štiti madžarske in poljske. Toda v Českoslovaški ne drže križem so poskrbeli za to, da je meja Karpat. Ukrajine dobro zastražena. Vlada je razen tega razpisala visoke nagrade za zatiranje terorizma. Kdor ujame kakega terorista ali prijavi oblastvom njihovo skrivališče, dobi 3000 českoslovaških kron nagrade. Za glavo bivšega ministra Fenčika pa je razpisana nagrada

da 100.000 českoslovaških kron. Kakor zahtuje, a tako Rim kakor Berlin trdno odločena hraniti veljavnost dunajske razsodbe. Zastopniki vlade Karpatske Ukrajine izjavljajo, da so

neresnične vesti, ki sta jih objavila radio Budimpešti in madžarski tisk;

da je več podkarpatskih vasi zahtevalo v Budimpešti, Rimu in Berlinu, naj jih priključijo k Madžarski. Vse to sta izmisli izdajalca Brody in Fenčik, ki delata za tujino. Resnica je obratna. Praška vlada je v teh dneh prejela od kmečkih občin, ki so na ozemlju, zaselenem od Madžarov, prošnje, naj jih razmejiti komisija spet dodeli Karpatski Ukrajini. V teh vaseh je prišlo do krvavih demonstracij in Madžari so ljudi v množicah aretirali. Slični neredi se dogajajo dnevno. V Budimpešto so privedli mnogo teh aretiranih kmetov.

Angleški ministrski predsednik Chamberlain se je v spodnji zbornici te dni dotaknil

vprašanja naselitve židovskih beguncev iz Nemčije.

Kar se tiče angleških kolonij, po večini ne pridejo v poštev za naselitev. Angleška vlada se je v tem pogledu obrnila na vse kolonije in dominionce. Guverner Tanganjike je v želji, da sodeluje pri reševanju tega vprašanja, pristal na to, da se tam našeli večje število nemških židov. V angleško Gvinejo se jih tudi nekaj naselilo. Glede Palestine, ki je bila izjavljeno, da je splošno znano, da je ta krajina premajhna in ne more v primeru rešiti vprašanja židovskih beguncev. V zadnjih 12 mesecih se je v Palestino vselilo skoro 40% židovskih beguncev iz Nemčije. Na koncu svojega govora je Chamberlain izrazil upanje angleške vlade, da bodo tudi ostale države, ki so zastopane v odboru za begunce, po svoji možnosti nujno pomagale olajšati izseljevanje Židov in Nemčije in iz držav, v katere so se potem nemški

begunci začasno naselili. »Newyork Herald« poroča, da se bo nemška vlada pričela že v kratkem pogajati z zastopniki nekaterih ameriških držav; posebno republike San Dominiga, za naselitev nemških židovskih izseljencev na njihovem ozemlju.

Kitajsko poslanstvo v Pragi je objavilo poročilo o položaju na Daljnem vzhodu. Borba za Kanton se nadaljuje z največjo srditostjo.

Južno-kitajska vojska, ki je zavzela mesto Samsui, je prodrla daleč na sever proti Kantonu.

Njene predstraže so le malo oddaljene od mesta. Srednja kitajska vojska, ki prodira proti Kantonu vzdolž proge Hankov—Kanton, je zavzela važne postojanke v gorovju Belih oblakov. Njeno topništvo že obstreljuje japonske postojanke v mestu. Vzhodni kitajski vojski pa se je posrečilo zavzeti železniško postajo Vanso, ki je le pet kilometrov vzhodno od Kantona.

Gospodarstvo

Trženski tržni pregled

GOVED. Na ptujskem sejmu so se trgovali za kg žive teže: voli po 3.75 do 4.50, krave po 2.50 do 3.75, bikji po 3.50 do 4, junci po 3.50 do 4, teleta po 3.50 do 4.75 din. Konje so prodajali po 640 do 3.200 din za glavo.

SVINJE. Na ptujskem sejmu so se prodajali prolenki, stari 6 do 12 tednov po 60 do 160 din za rilec, debele svinje po 7.25 do 7.75 in plemenske svinje po 7 do 7.25 din za kg žive teže.

VINO. Pri vinogradnikih v okraju Mariboru, Levi brlog, stane navadno mešano vino 5 do 6, finejše sortirano pa 7 do 8 din.

SADJE. Zaradi precejšnjega izvoza in malih zalog je cena sadju precej čvrsta. Cena prvovrstnega sadja je 3 din, gospodarskemu največ 1.80 din in industrijskemu 1 din za kilogram. V krajih, kjer ni urejena združna prodaja sadja, je cena prvovrstnemu sadju nižja.

KROMPIR. Po naših mestih se plačuje po 75 do 100 din za 100 kg.

KRMA. V mariborski okolici in v Kranju je seno po 75, slama je v Kranju po 40 do 50, v Mariborski okolici pa po 30 din za 100 kg.

Po Hirschevi — J. M.: **V valovih grajskega jezera**

Njun pogovor se je takoj začel sukati, okoli preiskave proti Mirku Jugu. Rutar ni smatral za potrebno, da ne bi bil povedal Košutniku vse čudne zgodbe, ki jo je pri zaslišavanju podal Mirko Jug. Rekel mu je tudi, kako Jug trdovratno vztraja na tem, da je njegova zgodba do pike resnična. »Če ne bi ubožica ležala v grobu, bi me bilo skoro zmedlo dejstvo, da tudi izpovedi stare Jugovke čisto soglašajo s tistim, kar je povedal sin,« je menil Rutar. »Storil sem vse, da bi zapletel Jugovko v protislovja, a se mi ni posrečilo. Odlično, sta se pripravila za komedijo.« »Kaj pa, če ni komedija?« je vzkliknil Košutnik. »Sodnik ga je začudeno pogledal. »Dragi gospod,« je nadaljeval Košutnik z zaupljivim glasom. »Priznam vam, da nisem prišel k vam kot sodniku, temveč kot prijatelju, ker hočem z vami o žalostni zadevi govoriti kot s prijateljem.« Rutar se je prijazno priklonil. »Če je tista zgodba resnična, smo torej v grobnico položili tuje truplo,« je raztreseno govoril Košutnik, ugasil cigaro v pepelniku in nekajkrat stopil po sobi, kakor bi bil hotel s tem udariti svoje razburjenje. »Kaj pa, če je Jug le res po krivici zaprt? Ne morem vam povedati, kako bi me to bolelo.« »Vaša dobrosrčnost vse rasti,« gospod ravnatelj, ga je poskušal Rutar pomiriti. »O

nemgovem zločinu ni dvoma; odkar so njeni svoji prepoznali truplo. Vsakomur, ki je prišel sem dovolil stopiti v mrtvašnico.« »In so vsi izjavili, da je truplo Verino?« je vprašal Košutnik in olajšano vzdihnil. »Vsi razen vaše kuharice, Juga in stare Jugovke.« Z razburjenim gibom je Košutnik odtrnil od sebe kozanec. »Tudi Jugovka trdi, da to ni Verino truplo. Tega nisem vedel. Ona je Verino dobro poznala!« »Jugovka hoče za vsako ceno rešiti svojega sina,« je dejal sodnik ne brez sočutja. »To je treba upoštevati. Zato uboge žene pri pričevanju tudi ne bom zaprisegel.« »Položaj je torej za Juga splošno neugoden,« je pripomnil Košutnik. »Boga naj zahvali, da je v zaporu. Ljudje bi ga ubili, če bi prišli do njega, zakaj vaša pokojna svakinja je bila splošno priljubljena.« »Da, da,« je zastokal Košutnik. »Vse je proti Juga, le učitelj Orešnik si prizadeva, da bi izkopal iz zagate,« je nadaljeval Rutar. »Pomagalo pa ne bo nič. Tega, kar je tedaj nevede povedal policijskemu nadzorniku Mihonu, ne more več preklcati.« »Orešnik je poštenjak,« je zamrmral ravnatelj. »Morda tudi dober učitelj, sicer pa nereden,« je rekel sodnik omalovažujoče. »Kakor kaže, je čisto pod vplivom Jugovke.«

Košutnik je nekaj minut molče zrl predse. »Ali ste brzojavili, odnosno telefonirali v Trst?« je vprašal naposled. »V nobenem izmed tamošnjih hotelov ni gospodična Vera Ogorelčeva stanovala. Tudi ni odpotovala s parnikom »Verona«. Imamo pa še drug posređen dokaz za Jugovo krivdo.« »Kakšen?« »Če bi bilo tako, kakor je Jug izpovedal, in bi vaša uboga svakinja res v Trstu čakala nanj, bi pač zdaj, ko Jug ni prišel, brzojavno vprašala Jugovko, kaj ga je zadržalo doma.« »To je res,« je potrdil Košutnik. »Jugovka bi mi pač nemudno prinesla takšno brzojavko, ki bi bila najizdatnejše razbremenilo za sina.« »Na njenem mestu bi si jaz takšno brzojavko prisleparil,« se je pošalil ravnatelj, a se je takoj spet zresnil in pripomnil: »Pošalil sem se, toda verjemite mi, da sta iz naše hiše šala in smeh pobegnila. Celotna moja otročička lazita z žalostnima obrazoma okoli. Kaj šele moja žena, ki je ko živa smrt. Ne bi je več poznali, tako se je izpremenila.« Naslonil je glavo na roko in se srepo zagledal v preprogo. »Sestri sta se imeli zelo radi, kaj?« je vprašal Rutar. »Tako zelo, da je bila nesrečna Vera celo ljubosumna name. Mislim, da sem vam že rekel, kako je pokojnica ljubila moja otročička. Zetel bi, da bi bili večkrat naš gost. Potem bi znali presoditi, kakšno družinsko srečo je uničil onaj strašni človek!« »Vse, kar ste mi povedali, dokazuje nemožnost, da bi bila gospodična Ogorelčeva pobegnila na tako zahrbtn način,« je začel po

so ukradli. V eni izmed zadnjih noči je bila ukradena v Brežicah posestniku in gostilničarju Bogoviču blizu 100 kg težka svinja. Tatovi so jo zaklali kar na licu mesta in potem del drobovja pustili na Bogovičevem travniku za gospodarskimi poslopiji. Vse kaže, da so bile tatovom razmere pri Bogovičevih dobro znane.

Nevarnega tatu so prijeli orožniki z Zidanega mosta v osebi 22letnega Zeljca Stanika, ki je bil pobegnul od vojakov v Osijeku. Zlikovec ima polno torbo grehov.

Ce se upiraš oblastvom. V Praprotnem pri Sevnici so se brata Bervar Franc in Ivan in Prelesnik Viljem na sejmu nekaj sporekli. Orožniki so jih mirili, kar pa je fanto tako razburilo, da so napadli orožnike. Ko so jih z velikim trudom spravili v občinski zapor, so še zlomili pendrek občinskega stražnika. Prišli so pred sodišče. Franc je dobil tri, Ivan štiri, Viljem pa pet mesecev zapora.

Grozen umor na Janževem vrhu. Na Janževem vrhu pri Ptujski gori so našli truplo 49letne preužitkarice Neže Lubajeve. Ležala je razmesarjena za hišo svojega nečaka Letonje, kjer je prebivala. Lubajeva je bila že pet let ločena. O svojem možu, ki živi neke v Ljubljani, ni imela nikakega sledu. Njen mož se je ločil od nje tako, da jo je soravil v umobolnico, kjer pa so ugotovili, da je duševno zdrava. Bila je precej premožna. Imela je lepo posestvo, ki ga je prepustila svojemu nečaku Letonji. Zahtevala pa je velik preužitek, ki ga je nečak le nerad dajal. Kdo je izvršil zločin, še ni dognano.

Zasačeni vlomilec si je zlomil nogo. Nedavno zjutraj je poskušal 25letni v Trbovlje pristopiti Ivan Jevnikar, dninar brez stalnega bivališča, vlomiti v hišo nekega posestnika na Trati pri St. Juriju ob južni železnici. Domači in sosedje pa so vlomilca zasačili. Jevnikar je pred zasledovalci pobegnul na streho nekega poslopja in nato skočil s strehe kakih 10 metrov globoko. Pri padcu si je zlomil desno nogo v členku. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, od koder ga bodo po ozdravljenju izročili sodišču.

Razburljiv dogodek v odvetnikovi pisarni. V pisarno nekega celjskega odvetnika je stopil te dni 51letni bivši posestnik Miha iz St. Jurija ob južni železnici. Odvetnik je pred meseci v neki tožbi zaradi 4.500 din zastopal Mihovega nasprotnika. Pravdo je Miha izgubil. Njegovo prezadolženo posestvo je bilo pozneje prodano na dražbi, kljub temu pa so upniki izgubili še okrog 60.000 din. Miha, ki ima ženo in tri otroke, si je začel domišljati, da je odvetnik kriv njegove nesreče. Ko je torej stonil v pisarno omenjenega odvetnika, je našel odvetnika v prvi sobi. Ves razburjen je stopil k njemu in zahteval od njega 1000 din, češ da ga, bo kar ubil. Odvetnik se je umaknil v drugo sobo in se zaklenil. Miha je nato zagrozil, da se bo še vrnil. Šel je v mesto, si kupil žepni nož in se zares kmalu vrnil. Stopil je z nožem v roki k odvetniku in zdaj trejal od njega 4.500 din s ponovno grožnjo, da ga, bo ubil, če ne dobi denarja. Odvetnik mu je odgovoril, da mu bo takoj prinesel denar. Šel pa je iz pisarne po stražnika. Ko je prisel stražnik, je našel Miho še v pisarni in ga aretiral.

Vlom v planinsko kočjo. Na to notico, objavljeno 22. IX., nas obveščajo, da Miloš Schmidhofer iz Smartna pri Slovenjem Gradcu ni s svojim sinom vred vlomil v kakšno planinsko kočjo. Zato tudi ni res, da bi ga bili orožniki aretirali. Prav tako ne drži, da bi ga izročili v zapore, saj ni ničesar vzel.

Sin s sekuro ubil očeta. V bližini Planine pri Sevnici je malo naselje, kjer je živel posestnik Rapec s svojo družino. Ko so mu otroci doraščali, je imel z njimi največje veselje. Radi so ga ubogali, le 25letni sin Franc je bil bolj razposajene narave in tudi potuhnjen. Oče ga je češče opominjal, toda opomini niso mnogo zalegli. France je postal tudi nasilen, kar je očeta zelo bolelo. Spametovala ga ni nobena beseda. Tako je dorasel France v pravega razbojnika. Tudi, ko je prišel od vojakov, ni bil nič boljši. Pošteno delo mu ni šlo. Rad je samo pohajkoval in zapravljaj očetove prihranke. Te dni se je oče namenil

kakor običajno na delo. Pri tem je posvaril sina, češ da naj bo pameten in naj mu nikar vedno ne grozi. To je sina tako ujezilo, da je skočil po sekuro ter z vso silo udaril s topim delom po glavi svojega očeta, da je bil pri priči mrtev. Domači orožniki so pobesnelega Franca aretirali in spravili na okrožno so-

dišče v Celju. Ubijalec je moral nesti s seboj sekuro, s katero je ubil očeta.

Cisto in duhteče perilo je veselje rodbine. Perite ga z »Oven« terpentinovim milom in zadovoljni boste! Poceni je, krasno pere in je domač izdelek Fockove milarne iz Kranja.

Devet sto let staro svetišče odkrito na Ceylonu

Na južnoazijskem otoku Ceylonu so te dni odkrili pri naselju Ablantoti zapuščeno svetišče, staro okoli 900 let. Posebnost tega svetišča je bila, da so ga stražile — kače. Do odkritja je prišlo takole:

Neki budistični menih je našel star rokopis, napisan na palmovih listih. Iz tega besedila se je dalo razbrati, da je v nekdanjih časih moralo pri Ablantoti stati budistično svetišče. Že več ko 100 let tamkajšnji ljudje sploh niso vedeli, da bi utegnili tu neko stari kakšen tempelj. Nekaj sledov za njim pa je vendarle še ostalo. Omenjeni menih si je bil pri oblastvih izposloval dovoljenje, da je smel raziskovati ta kraj in ugotoviti, kje je stalo tisto svetišče, o katerem je bral na palmovih listih.

V rokopisu je stalo zapisano, da so imeli tedaj tam kače, takšne, kakršnih sicer na Ceylonu ni nikjer. Te kače so bile silno nevarne in so stražile hram. Vanj je mogel samotisti, ki je nosil usnjeno obleko do pasu. Zato so tudi menih in člani njegove družbe za primer, če takšne kače morda še zdaj žive v tamkajšnji okolici, iz previdnosti oblekli takšno obleko.

Udeleženci te znanstvene odprave so več ko tri mesece raziskovali tamkajšnje pokrajino in stikali za nekdanjim budističnim svetiščem. Njihov trud je bil obilno poplačan. Prišli so naposled v neko dolinico, vso poraslo s pragozdom. Iznad dreves so zdajci zagledali kupolo. Stopili so bliže in ugotovili,

da je tam še danes vse polno kač, kakršnih drugod na Ceylonu ni. Kako so se mogle te kače tod ohraniti toliko stoletij, še ni dognano. Obešajo se po drevesih in hranijo se s pticami ali ptičjimi jajci. Pripravljale so se tudi že na to, da bi napadle omenjeno odpravo. Raziskovalci so bili dobro oblečeni v usnje in so lahko brez strahu nadaljevali pot po svetišču.

Zgradba je že demno v razvalinah. Vrata so bila močno zaprta. Odpiral jih že stoletja ni nihče. Menih in njegovi spremljevalci so imeli dosti opravka, preden se jim je posrečilo odpreti jih. Nofranjost svetišča je še vedno skoraj prav tako blesteča kakor nekdanj pred devetimi stoletji. Svetišče je izredno razkošno okrašeno. Podoba Bude je šest metrov visoka in pravo umetniško delo. V stopnice so vdeleni dragi kamni.

Zares svojevrstno čudo je to toliko stoletij zapuščeno svetišče. Ptici gnezdiijo v razvalinah in vse okoli svetišča so si kače poiskale svoja skrivališča. Gnezdo kač so našli celo v naročju Budovega kipa.

Znano še ni, kaj se je moralo zgoditi s tem svetiščem v davni preteklosti, da so ga zapustili. Zdaj si prizadevajo obnoviti ga, da bo prav takšno, kakršno je bilo nekdanj. Za obnovo pa bodo velike težave, ker je svetišče precej od rok in ker so okrog njega kače. Nekega člana omenjene znanstvene odprave je kača kljub temu, da je bil precej dobro zavarovan, pičila in je za posledicami strupenega pika še istega dne umrl.

× Prevoz trupla Kemala Atatürka v Ankaru in pogreb. V soboto so truplo pokojnega predsednika turške republike Kemala Atatürka prepeljali iz Carigrada z velikimi svečanostmi na križarko »Javus«. Na čelu sprevoda, ki se je nato razvil, so pred krsto nosili več sto vencev, ob njej pa so bili za častno stražo generali. Za krsto so šli člani Atatürkove rodbine, predsednik vlade Dželal Bajar, narodni poslanci, zastopniki oblastev, konzuli šolska mláčina, razna sportna društva in več sto tisoč drugih ljudi. Po vsej poti kjer je šel sprevod, je bilo v špalirju natlačeno polno ljudi. V ismidskem pristanišču so prenesli krsto na kopno, nato pa v posebni vlak, ki je prepeljal truplo v Ankaru. Pogrebne svečanosti so bile izredne. Takšnih Ankara pač še ni videla. Vsa napredna Turčija v resnici globoko žaluje za velikim možem, ki bo v zgodovini obdržal svetlo ime.

× Zidje v raznih državah. Danes, ko je stopilo židovsko vprašanje v ospredje, posebno v Nemčiji in Italiji, je na mestu, ako si malo pogledamo, kje je največ Židov. Kakor posnemamo po nekkih podatkih, objavljenih pred kratkim, ima največ Židov v odstotkih Poljska, in sicer 9,75%, slede Rumunija s 5,5%, Madžarska s 5%, Rusija z 1,75%, Velika Britanija z 0,75%, Francija z 0,75%, Nemčija z 0,7% in Italija z 0,25%. Res je, da ima Nemčija zdaj za malenkost višji odstotek, odkar ji je bila priključena Avstrija, ki je imela sama po teh podatkih 2,5%, vendar se je odstotek sedanje Nemčije malo dvignil pri ogromnem številu prebivalstva, kakor ga Nemčija ima.

× Za sever napovedujejo toplo zimo. Vremenske postaje po severnih mestih Evrope napovedujejo, da bo letošnja zima v severnih krajih zelo topla, ker bodo pihali topli južno-zahodni vetrovi, ki jih je po dosedanjih opazovanjih pričakovati z veliko gotovostjo. Morje je ob vsej norveški obali visoko gori do Spitzbergov nenavadno toplo.

× Pevski zbor mutastih. V vasi Barnsleyju v Angliji je pred kratkim pri neki cerkveni pobožnosti nastopil zbor gluhomih. Peli so nemo. S kretnjami rok in prstov so izražali misli, kakor bi bili govorili. Čeprav orgel niso slišali, so bile vendar te kretnje skladne z glasbo. Poročila pravijo, da je bil pogled na ta tih zbor, iz katerega so se slišale samo orgle, v svojem molku veličasten in pretresljiv.

× Kakor na divjem zapadu. Te dni sta pri Hechtenbergu na Koroškem dva mlada zločinca ustavila avto in s strelji iz samokresa ubila šoferja. Z njegovim avtomobilom sta se nato odpeljala v dolino reke Labudnice, kjer sta pustila avto na cesti. Nato sta šla v okolico Puthaua na Štajerskem. Blizu tega kraja sta napela vrvi čez cesto. Zvečer je po pripeljal uradni avto delavnega urada iz denburga. Z njim sta se vozila dvainženje in šofer. Vsi trije so takoj opazili čez napete vrvi in so avto ustavili, da bi vrvi stranili. V tem trenutku pa sta oba zločinca začela streljati nanje in ubila šoferja. Enženjer je pobegnul, drugega pa sta zločinca ubila in ga kot talca odpeljala z avtomobilom smeri proti Ulmsmarktu. Medtem pa se razširila vest o obeh napadih. Zločinca streljalo hitrostjo privozila v Ulmsmarkt, pa je avtomobil zadela ob opornik pri mostu in se prevrnil. Vsi trije so padli iz avtomobila. Ob tej priliki je tudi inženjer pobegnil. Orožniki so bili takoj na mestu in so zločinca aretirali. Toda ta dva sta se umaknila in sta začela streljati na orožnike. Ubila še dva orožnika. Policiji se je nato le uspelo aretirati oba razbojnika. Prvi zločinec, ki je štel 21, je kmalu umrl za poškodbami pri spopadu. Drugi šteje šele 13 let.

Po Sloveniji ore glas:
»Domovina« je za nas

N A P I S A L M I R K O B R O D N I K 3

SRCE V OKOVH

»In sicer...«
 »Tega vam ne smem povedati, gospod stotnik, ker se ne tiče samo mene.«
 »Da bi vam dovolil nujen dopust, ne da bi vedel zakaj ga potrebujete? Ne morem. Kaj bi storili vi na mojem mestu?«
 Branko je samo pobesil glavo.
 »Ne morete? In če vas prosim? Če se sklicujem na vse to, kar sem zadnji čas prestal? Če vam rečem, da gre za mojo čast in za čast osebe, ki mi je blizu?«

»Ne morem.«
 »Potem se bom moral obrniti na višje mesto. Potem bom moral reči, da mi niste dali dopusta iz osebnega nasprotstva.«
 »Kaj? To si upate reči?« je vzklikal Kregar, »le recite! Poskrbel bom, da boste dobili odgovor, ki vam gre.«

Stopil je k vratom.
 »Gospodje častniki, prosim, da vstopite. Najin pogovor je končan.«
 Branko je bil blede ko zid.
 »Gospod stotnik!«
 Kregar ga ni niti pogledal.
 »Vrnimo se k stvari. V štabu so me obvestili, da pripravljajo kozaki to noč na nas napad z dveh strani. Ker smo preslabi, da bi se branili, bo treba napasti njihovo levo krilo in ga razgnati. Gospod poročnik,« se je obrnil k Branku. »Vaša naloga bo, da to izvršite. Razen vaše stotnije vam dam še petdeset mož, na katere se boste lahko zanesli. Stopite bliže.«

Povedel ga je k mizi. »Tu vidite ozemlje, kjer se zbirajo kozaki. Na koncu doline. Vi se splazite z vojniki ob obronku, da jim pridete za hrbet. Ko izstrelim zeleno raketo, jih napadete od zadaj. Pazite, da vas ne zasledijo, preden jim ne boste dovolj blizu. Ste razumeli?«

»Razumel«, je suho odgovoril Slavec.
 »Med tem bodo moje čete prišle z druge strani in v trenutku zmešnjave napadle jedro kozakiških čet. Pazite, da jih napadete v dolino, kjer jih bomo najlažje uničili.«
 »Razumem!«

»Torej pojdite! Petdeset mož iz moje čete dobite takoj. Zavedajte se svoje odgovornosti! Preden odidete, bom čete pregledal!«
 Branko je pozdravil in se obrnil na peti. Malo nato so stale čete pred njegovim šotorom. Mlad praporščak je privedel obljubljenih petdeset mož. Branko je samo čakal stotnika in novelja za odhod.

Četrto poglavje

BOJ NA ŽIVLJENJE IN SMRT

Uro nato je bil s svojo četo že daleč od taborišča, skoraj vstric s kozaki. Samo še malo kotlino na levi bi moral obiti.

Pod seboj je videl ognje v kozaškem taborišču. Ustavil se je in se zazrl vanje. »Še ta kotlina...«

Spomnil se je njenega pisma. »In pred uro sem mislil, da odidem na dopust...« Stisnil je zobe in se je jel plaziti naprej.

Nenadoma pa je zapazil črno senco pred seboj. In ta senca se je bližala. Opaziti ga je morala v trenutku, ko je bil zatopljen v svoje misli in pozabil na kritje. V mesečini se je zasvetil bajonet.

»Stoj!«
 Kakor udarec z bičem je zavnel ta klic, da je Branku poledenela kri v žilah. Toda le za trenutek; naslednji mah je že skočil naprej in se zakadil sovražniku pod noge, da mu jih je izpodnesel. Rus je pal čezenj. Preden se je zavedel, je klečal Branko na njegovem hrbtu in ga zagrabil za vrat. Toda Rus je bil orjak in strah za življenje mu je še podvojil moči. Stresel je Branka s sebe, in takrat se je med njima vnel boj na življenje in smrt. Sovražnik si je sprostil roke: z eno je objel Branka okrog vratu, z drugo

pa je skušal sneti bajonet s puške, da ga zasadi v Branka. Prepoznal Preden je dosegel orožje, se mu je zasadilo Brankovo bodalo v prsa, in to bodalo je bilo ostro ko britev. Branko je bil v trenutku ves oblit s krvjo. S poslednjim naporom svojih sil je vrgel mrtveca s sebe, toda niti toliko moči ni imel več, da bi vstal. Samo to je čutil, da je ves krvav, da se mu lepi kri po rokah in po vsem životu.

Tedaj se je priplazil Janez za njim. Ko je videl svojega poročnika vsega v krvi, se je zgrozil in v strahu zavpil:

»Ježeš — kaj se je zgodilo? Ali ste ranjeni?«

»Na tla!« mu je velel Branko. »Nič mi ni. To ni moja kri.«

Težko je dihal. Rusov oprijem okrog vratu mu je bil za nekaj časa vzel sapo in se je šele zdaj opomogel. Potegnil je Janeza k sebi. »Molči, za Boga! Vse povsod so straže. Če nas opazijo, smo izgubljeni, ker smo preveč raztreseni. Splazi se nazaj in povej fantom, naj se podvzajajo. Zberejo naj se pri meni, da jim povem, kako in kaj.«

Janez je ubogal in komaj pet minut nato se je zbralo dve sto mož. Branko je poklical vseh pet praporščakov k sebi in jim naročil, naj prodirajo na čelu svojih oddelkov proti kotlini. Vse ruske straže, ki nanje zadenejo, je treba zajeti, brez hrupa. Kjer ne pojde zlepa, naj si pomagajo z noži, nikakor pa ne s strelji.«

»Še pol kilometra, pa bomo tam,« jim je velel. »Janez, ti ostaneš tu. Ko uzreš zeleno raketo, ustreliš s puško in pritečeš za nami. Vi pa,« se je obrnil k praporščakom, »vi se skrijete z vojniki ob robu kotline. Ko začujete strel, udarite kozakom v hrbet. Dolejte pazite na kritje. Medtem bo glavni oddelk, ki ga vodi stotnik, prišel z druge strani in udaril na sredo in sovražnike presekal na dvoje. Ste razumeli?«

»Da!«

»Torej naprej!«

Ukazi so bili razdeljeni. Praporščaki so se vrnili k svojim oddelkom in malo nato se je neslišno plazilo dve sto mož, ki niso vedeli, kaj jih čaka, ki niso vedeli, kaj jim je namenila usoda za prihodnjo uro.

Še tri sto metrov. Kotlina je zijala pred njimi kakor ogromno žrelo pošasti, ki čaka plena. Branka je stisnilo za srce, ko se je spomnil Zore. Ne, ne — zdaj ne sme misliti nanjo, zdaj mora imeti zbrane vse čute. Stresel je z glavo, kakor bi se s silo hotel otresti teh misli. In ko je zdaj pogledal podse v dolino, kjer so se svetlikali taboriščni ognji kozakov in so njih plameni kakor velike krvave roke grabile pod nebo, je bilo njegovo čelo vedro, njegova misel bistra. Za taborom, skoraj čisto blizu je bil gozd, ki ga je svoji četi določil za zbirališče in skrivališče. Tisti trenutek ga je prešinila misel, da mu niti strojnic ni dal stotnik s seboj. In strojnice bi potreboval, če se bo moral umakniti. Samo z njimi bo lahko zadržal naskok kozakov.

Hrbet hriba, kjer so se doslej plazili, se je nenadoma spustil v dolino.

»Na levo!« so zdajci čuli vojniki njegovo povelje.

Pol ure nato jih je sprejel gozd.

»Pripravljeni?«

»Da!«

»Bajoneti na puškah?«

»Da!«

»Pazite! Pet ljudi potrebujem!« Komaj je dogovoril, že se mu jih je ponudilo petdeset. Izbral je najbližje.

»Mi gremo naprej poizvedovat. Praporščak Novak, vi prevzamete vodstvo čete. Če se mi kaj pripeti, vam to vodstvo ostane, dokler stotnik drugače ne odloči. Razumeli?«

»Da!«

»Ko začujete strel s hriba, pridrvite za nami. Mi se takrat vržemo na tla, da boste streljali na sovražnika. Razumeli?«

»Da.«

»Naprej!«

★

V kozaškem taboru je bilo zbranih kakih tisoč vojakov. Le malo jih je spalo; pripravljali so se na napad, ki je bil določen za noč.

V poveljnikovem šotoru je bilo posebno živo. Nepristano so prihajali oficirji po navodila. Poveljnik, star bradat mož, je sedel za mizo in jim delil ukaze. Zraven njega je sedel mladenič, skoraj premlad za vojaka, in študiral zemljevid.

Ko je poslednji četovodja šel, se je starec obrnil k mladeniču:

»Sin, ali si že premislil?«

»Že, oče. Takole bo po mojem najboljšem: Napasti jih mora majhen oddelek. Potem se umakne in izvabi sovražnika za seboj. Ko bodo v kotlini, jih napademo iz vseh strani in ni vrag, da jih ne bi uničili. Potem imamo odprto pot.«

»Pametno, sinko,« se je nasmehnil starec. »Časih se mi zdi, da si celo modrejši od mene, čeprav sem star in izkušen vojak.«

Sin se je nasmehnil. Očetova pohvala ga je navdala s ponosom.

»In vendar... če pomislim, da so te zadnji dobili v roke...« Starec se je zresnil.

»Pa sem se le rešil!«

»Vem... a če ne bi bilo tistega poročnika...«

»Da, če njega ne bi bilo...« Sin se je sanjavo zazrl predse. »Zakaj neki je to storil?«

»Tudi med njimi so pošteni ljudje.«

»So. Bil sem ujet in zvezan... Kdo ve, kaj bi me še čakalo! Pa se priplazi ponoči k meni tisti poročnik...«

»In te razveže.«

»Da. Po naše je govoril. Kakor lev ste se branili, mi je rekel. Škoda bi bilo vašega življenja. Premladi ste še... Prerezal mi je vezi in me ogrnil v njihov vojaški plašč. Ko so se straže menjale, me je odvedel v bližnji gozd. Vse drugo je bila igrača.«

»Da, če tistega poročnika ne bi bilo... Rad bi ga poznal...«

Takrat so se nenadoma odprla vrata v šotor in noter je planil vojak, ves blaten in krvav.

»Sovražnik! Za hrbet nam hoče priti! Velika četa prihaja po slemenu na levi.«

Starec je planil pokonci. Sin pa je samo dvignil glavo in se nasmehnil.

To samo olajša moj načrt. Ne bo jih treba vabiti: sami prihajajo. Napraviti hočejo zmedo na našem levem krilu in nas potem presenetiti. Koliko mož utegne biti?« se je obrnil k straži.

»Dve sto.«

»Pokličite atamana Suhovala!«

Velik brkat mož je stopil v šotor in pozdravil.

»Koliko mož imate, Suhov?«

»Tri sto.«

»Vzemite jih še sto. Sovražnik se nam plazi za hrbet. Dve sto mož ga je, komaj pol toliko, kolikor jih imate vi. Ali jim boste kos?«

»Bomo!«

»Jaz bom pri vas,« je rekel mladenič. »Pazite, da vas ne presenetijo. V kratkem pričakujte napada! Obvestite četo! Takoj bom za vami. Pošljite straže naprej in polovite njihove ogleduhe.«

V tem je prišel še drugi sel in javil, da se bliža večja četa po dolini. Starec se je nasmehnil.

»Ko bi oni tam vedeli, kako službo imamo...«

»Bolje je, da ne vedo,« je resno odvrnil sin. »Presenečeni bodo, ko bodo videli, kako lep sprejem smo jim pripravili.«

Stopila sta iz šotora in jela nadzirati čete, ki so se pripravljale na bojni pohod. Tisoč do zob oboroženih kozakov je korakalo na desno v breg, štiri sto pa v ozadje. Mladi poveljnikov sin se je samo smehljajal.

»Lep sprejem bo to,« je neprestano ponavljal.

Dalje prihodnjič.

Ženski vestnik

Kako si pomagáš...

Ce hočeš, da ostane pecivo dalje časa sveže, tedaj ga dobro pokrij s pekačo, v kateri si pecivo spekla. Seveda moraš pekačo dobro pomiti in s čisto krpo pokriti.

Ce hočeš pripraviti močnato jed, kjer recept predpisuje mandeljne, ki jih nimaš, odnosno ti je to predrago, tedaj mandeljne vedno lahko nadomestiš z orehi ali lešniki.

Ce nimaš pri roki limone, si lahko pomagaš z vinom, moštom ali s sadnim sokom. Vse to nadomesti limonov sok.

Ce hočeš štediti s sirovim maslom pri kuhi ali pecivu, lahko vzameš za to polovico masti, olja ali mozga. Tudi kislo mleko ali smetana nadomestita sirovo maslo. Ce pa pripravljáš krahko testo s pečilnim praškom, vzemi po receptu samo polovico sirovega masla, drugo polovico pa nadoknadi s pretlačnim kuhanim in shlajenim krompirjem, pa bo pecivo isto tako krahko in okusno.

Ce hočeš prihraniti pri jajcih, lahko vedno nadomestiš eno jajce z žlico mleka ali pa z žlico smetane. To pa le, če pride v testo več jajc.

Kadar pečeš pecivo, ki je pripravljeno s kvascem ali brez njega, pa se ti v pečici samo na eni strani tako vzdigne, da je vse po strani, tedaj kozo obrni in na preveč vzhajano testo položi malo makaronov, ki bodo testo toliko obtežili da se bo zravnalo in lepo speklo. Ko je pečeno, makarone odstrani. Namesto z makaroni si lahko pomagaš tudi s čisto lahko trsko.

Ce hočeš še toplo pecivo razrezati, a se pri tem drobi, tedaj segrej nož in pecivo, če ni nadevano, s suhim nožem razreži. Ce je pa pecivo nadevano in mehko, tedaj vsakokrat, ko zarežeš v pecivo, poprej nož vtakni v krop in zreži z mokrim nožem.

Ce se pečeno pecivo ne da stresti iz pekače, tedaj pekačo zavij v mokro krpo, malo počakaj in nato šele zvrni pecivo na desko. Večsih pomaga tudi ko se je pekača že malo ohladila, da jo postaviš za kako minuto, še enkrat v pečico. Testo se tedaj odloči od pekače in se da z lahkoto stresti.

Ce pečeš torto in se testo ne da odlučiti od dna, tedaj vzemi tanko nit in z nitjo odreži torto od dna pekače. To velja za posodo, ki ima obroč, katerega lahko odpneš od dna.

Za kuhinjo

Jetrna juha. Tri četrtinke kile govejih kosti, pristavi z mrzlo vodo, dodaj vso zelenjavo, kakor peteršilj, korenček, zeleno, čebulo, lavorjev list malo popra in soli. Juha naj vre vsaj dve uri. Trideset dek govejih, telečjih ali svinjskih jeter zreži, zmelji na strojčku in nato pretlači še skozi sito v skledo. Dodaj pet dek sirovega masla, en rumenjaka, malo popra in soli. Vse skupaj mešaj, da se speni in narase. Nato primešaj en deciliter sladke smetane. Zdaj juho precedi, in ko zavre, mešaje vlij v juho jetra in ko zavre, daj hifro na mizo. Zraven daš parzozano in opečeno žemljo, da si da vsak malo v juho.

Dobro pecivo. Mešaj, da se zgosti, tri jajca in devet dek sladkorja v prahu. Nato primešaj tri rumenjake, in sicer, ko si prvega dobro vmešala, dodaj drugi rumenjaka in potem še tretjega. Zdaj postavi posodo v krop in po žlicah primešaj devet dek moke in dve dek sirovega masla. Vse skupaj dobro zmešaj, da se maslo dobro zmeša s testom. V pekačo položi oblate in na oblate zlij testo, razravnaj in v srednje vroči pečici speci. Ko je testo pečeno in se je shladilo, ga razpolovi. Eno polovico pomaži s poljubno mezgo, položi gor drugo polovico in zreži na primerno velike kocke. Zložj pa tako, da pridejo oblati zgoraj in spodaj.

Jabolčna pogača. Mešaj, da se zgosti, 18 dek sirovega masla in 18 dek sladkorja v prahu. Nato primešaj tri jajca, in sicer drugo za drugim, malo soli, malo cimeta in nazad-

nje še 18 dek moke. Pekačo dobro pomaži s sirovim maslom, posuj z moko, zlij noter testo, razravnaj, položi na testo na tenke kose narezanih jabolk in speci. Pečeno in hladno razreži na majhne kose.

Dušeno ovčje meso. Obreži mesu ves loj in kožice ter zreži na koščke. Za kilo mesa razbeli osem dek masti in prepraži eno drobno zrezano čebulo. Na čebulo stresi meso, nožev konico sladke paprike, osoli, premešaj in prilij dva decilitra vode, pokrij in duši. Med dušenjem večkrat premešaj, da se ne prismođi. Ce se je sok posušil, prilij žlico ali dve vode in duši, da postane meso mehko. Nato zložj meso v toplo skledo v sredino, polij po njem sok, okoli pa naloži cmočke ali makarone in slično ter daj na mizo.

Orehova torta. Mešaj, da se zgosti, šest rumenjakov in 21 dek sladkorja v prahu. Nato primešaj 21 dek zmletih orehov, tri žlice ruma, tri deke drobtin in sneg šestih beljakov. Posodo za torto pomaži s sirovim maslom, zlij noter testo, razravnaj in počasi peči eno uro. Pečeno in hladno torto prereži, nadevaj s poljubno mezgo ali kremo in jo oblij s čokoladnim ledom.

Čajno pecivo. Na deski umesi v testo 56 dek moke, štiri deke sirovega masla, dve jajci in 14 dek sladkorja v prahu, po potrebi dodaj žlico mleka ali smetane. Potem testo razvaljaj, ga z obodcem izreži in zložj na pomazano pekačo. Vsak kruhek pomaži z raztepenim jajcem, ki si mu primešala malo sladkorja. Nato kruhke zlatorumeno speci.

Praktični nasveti

Star kruh spet osvežiš, če ga zmoliš z vodo, položiš na pekačo in daš v toplo pečico. Na ta način lahko osvežiš tudi že več dni stare žemlje.

Jedilno mizo najbolje obvaruješ madežev, zlasti če je loščena ali pleškana, ako pod prt, s katerim mizo pogrinjšaš, podložiš jepenko. Tako se od jedil ali pijače zamaže samo prt, miza pa ostane čista.

Kadar likaš fino blago, čipke, til in slično, položi na blago kos belega svilene papirja in likaj po papirju. Presenečena boš, kako lepo se je zlikalo.

Zaprašeni baržun, obleko, klobuk in podobno lepo očistiš, če potreseš nanj soli. S soljo nalahno zdrgneš in nato iztrkaš in izkrtiš.

Svilene nogavice, če se po pranju preveč svetijo, niso bile pravilno oprane. Moraš zadnji vodi, v kateri jih izpiráš, primešati malo mila. To odvzame nogavicam nelopi blesk. Zlasti velja to za črne nogavice.

Razne steklenice, bodisi od parfuma ali drugih dišočih ali smrdljivih tekočin (petrolej, špirit, bencin) najlaže umiješ z mlačno vodo, kateri si primešala malo salmiaka. Če bi duh iz steklenice ne izgubil takoj, pa pónovi to drugi dan.

Radio Ljubljana

Nedelja, 27. novembra: 8: Šramel kvartet »Štirje fantje« — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Godba na pihala (plošče). — 9.45: Verski govori (Kažimir Zakrajšek). — 10: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 11: Ruske tuhovne pesmi (plošče). — 11.30: Koncert radijskega orkestra. — 13: Napovedi. — 13.20: Koncert lahke glasbe (Kmečki trio in plošče). — 17: Kmetijska ura: Zakon o pridelku in njegova praktična uporaba (inž. Pahor Bogdan). — 17.30: Prenos iz Kočevja: Akademija slepe mladine v proslavo 20letnice ustanovitve prvega slovenskega zavoda za slepce. — 18.30: Zvoki za ples (plošče). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura: Današnje obrtništvo in njegove potrebe (dr. Milan Mišič). — 19.50: Harmonika-solo (Golobčič Rudolf). — 20.30: Koncert (prof. Lav Vrbančič, prof. Marjan Lipovšek — klavir in radijski orkester). — 21.45: Napovedi, poročila. — 22: Večer za naše izseljence.

Ponedeljek, 29. novembra: 12: Poskočni napravi (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Zdravstvena ura: Zgodovina psihiatrije (dr. Bogo-

mir Magajna). — 18.20: Jesen v glasbi (plošče). — 18.40: Ljudski svetniki v jeseni (Boris Orel). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura: Gospodarski pomen železnice Črnomelj-Vrbovsko (g. Janko Hafner). — 19.50: Zanimivosti. — 20: Rezervirano za prenos. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Radijski šramel.

Torek, 29. novembra: 11: Šolska ura: Potovanje po Českoslovaškem (Dana Kuglerjeva). — 12: Havajske kitare in vurlishe orgle (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Pevski nastop mestne ženske realne gimnazije. — 18.40: Kaj je sveto (Fran Terseglav). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura: Pomen kmetijskih razstav (Ruda Cvijanovič). — 19.50: Vesela kronika. — 20: Koncert (Štefka Pavlovičeva, prof. Lipovšek, klavir in radijski orkester). — 21.30: Veseli napravi iz Španije (plošče). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Prenos plesne glasbe iz restavracije Emona.

Sreda, 30. novembra: 12: Vsakemu nekaj (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Iz daljnih krajev in dežel (plošče). — 18: Mladinska ura: a) Smučarski drobiž (Janko Šihel) b) Mladinska zaščitna razstava (Jagodič). — 18.30: Plošče. — 18.40: O razvoju skrbstva za slepo mladino (Bogomira Dobovškova). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura: Avgust Senoa ob 100-letnici rojstva (dr. Jakša Hercog). — 19.50: Uvod v prenos. — 20: Prenos iz ljubljanske opere. V prvem odmoru glasbeno predavanje, (Vilko Ukmarič), v drugem odmoru napovedi, poročila.

Četrtek, 1. decembra: 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Šolska proslava narodnega praznika (brezposelnih učiteljski abiturienti; vodil bo Mirko Demšar). — 10: Prenos iz stolnice. — 10.15: Naše pesmi (plošče). — 10.45: Koncert na klavirski harmoniki (Viljem Znidaršič). — 11.30: Tri pesmi, ena misel: Jugoslavija (koncert radijskega orkestra). — 13: Napovedi, poročila. — 13.20: Radijski šramel, vmes plošče. — 17: Iz vseh krajev Jugoslavije (koncert radijskega orkestra). — 18: Remec: »Samo prvi slovenski kralji«, drama (izvajali bodo člani radijske igralske družine). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Plošče. — 20: Rezervirano za prenos. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Po domače in za ples (plošče).

Petek, 2. decembra: 12: Cvetke iz naših logov in gajev (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Slovanske ouverture (radijski orkester). — 14: Napovedi. — 18: Ženska ura: Položaj naših porodnic na deželi (Olga Grahorjeva). — 18.20: Bizet: Zbori iz opere »Carmen« (plošče). — 18.40: Francoščina (dr. Stanko Leben). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Kotiček SPD: Mladina in planinstvo (Franc Pivk). — 20: Zabaven koncert (sodelovala bosta brata Goloba s harmonikama in radijski orkester). — 22: Napovedi, poročila. — 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 3. decembra: 12: Plošča za ploščo — pisana zmes. — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Plošča za ploščo — pisana zmes. — 14: Napovedi. — 17: Otroška ura: a) Selma Lagerlöff: Kako je Niels Holgersen potoval z divjimi gosmi (povest v nadaljevanjih); Manica Komanova. — 17.40: Plošče. — 17.50: Pregled sporeda. — 18: Za delovno (radijski orkester). — 18.40: Zagorje v zgodovini (Arnošt Adamčič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Besede za praznik (Finžgar). — 20: O zunanji (dr. Kuhar). — 20.30: Pisan glasbeni (Petan in Stanko — orglice in harmonika). — 21: Prek, Privšek in Slovnik, kitarski trio in skki pevski duet; vmes nekaj šal). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za dober konec bo igral radijski orkester.

Listnica uredništva

Črešnjevci. Bomo objavili, kolikor je po tiskovnih paragrafih mogoče

Veliki Dolenci. Kdaj ste nam sliko poslali in kaj je bilo na sliki?

Za smeh in kratek čas

NA SODIŠČU

Sodnik: »Poročeni?«
 Ženska priča: »Da, dvakrat.«
 Sodnik: »Stari?«
 Ženska priča: »Stiriindvajset let.«
 Sodnik: »Tudi dvakrat?«

V BOLNIŠNICA

Zdravnik: »Ali se je med tem, ko sem bil odsoten, kaj zgodilo, sestra?«
 Sestra novinka: »Nič, gospod doktor, samo bolnik Hlačnik nima več vročine, ne krvnega tlaka in tudi žila mu več ne bije...«

MED LJUDOŽRCI

A: »Kaj res niste mogli rešiti svojih tovarišev iz krempljev ljudožrcev?«
 B: »Nemogoče. Ko smo prišli tja, so jih že črtali z jedilnega lista.«

TO JE VPRAŠANJE

Ona: »Sedaj sva zaročena že devet let, Jack! Se ti ne zdi, da bi se morala končno poročiti?«
 On: »Seveda! A kdo bo naju še vzela?«

NEPRIJETNO

Mihec vzdihuje zjutraj, da ga boli glava. Ostati mora v postelji in mati mu daje mrzle obkladke. Mihec sklepeče z zobmi in pravi: »Če bi bil to vedel, bi bil rajši napisal domačo nalogo.«

PRVI DAN SOLE

Sola se je začela. Učitelj je imel prvi dan dela čez glavo. Naučiti je moral svoje učence lepo sedeti, držati roke na klopi in pazljivo poslušati. Nazadnje je rekel: »Če bi kdo še kaj rad vedel, naj vstane in povpraša.«

Pa se je dvignil v zadnji klopi Mihec in vprašal: »Gospod učitelj, kdaj se pa začne počitnice?«

Slišim izgovarjati svoje ime...

To ni nič čudnega, zakaj ženske se radi pogovarjajo o meni. Posebno ob takem vremenu! Druga drugi me priporočajo kot najboljšo sredstvo proti rdeči, ostri in spokani koži. Tako je prav! Zakaj: samo NIVEA vsebuje EUCERIT, edino okrepevalno sredstvo za kožo.

152

2.500 DIN POTREBUJETE.

da zaslužite 1 000 din mesečno. Pišite. »Anos«. Maribor, Orožnova ulica.

PA SO ZARES CENE

vsemu blagu v manufakturi Grajske stariarne, Maribor, Vetrinjska 10, najnižje.

SREDNJE VELIKO POSESTVO,

rodovitno, se prodaja v St. Jerneju na Dolenskem. Naslov v podružnici »Jutra« v Novem mestu.

300 DIN

tedensko lahko vsak zasluži. Pošljite znamke za odgovor. Josip Batič, Ljubljana 7.

ZASTONJ

dobite ilustrirano knjigo »Pot do sreče«, ako se obrnete na naslov: Karmah, Zalec.

Mali oglasi

ZA ZIMO!

vsakovrstno blago in vse potrebščine kupujte vedno le v trgovinah SENČAR, Mala Nedelja, Ljutomer in Štrigova. Nakup, jajc, putra, masla, zabele, suhih gob, svinjskih kož in vseh poljskih pridelkov. Zamenjava bučnic, sončnic in repice za prvovrstno olje.

ODEJE!

vatirane, puhaste, volnene, flanelaste in flanel rjuhe vseh vrst v veliki izbiri najceneje pri »OBNOVA«, F. NOVAK, Jurčičeva ulica 6.

NOVOST!

**SAMO
DIN 49.50**

št. 62.300 Anker-ura
 prvi švicarski stroj.
 Dobra kvaliteta, lep
 kromiran okrov
 s pisano garancijo

Din 49.50

št. 62.301 ista s
 osvetljenimi kazalci
 in številčnico

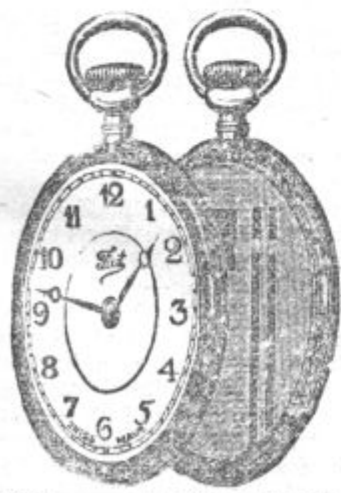
(Radium)

Din 59.50

Suhvajte cenik, ki
 vam ga pošlje za-
 stonj in poštnine
 prosto

H. Sattner

Ljubljana 6
 Gletna protokollirana
 tovarna ur v švic.

Oglasujte v »Domovini«

K-ZERO
ZASTONJ